

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadjatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,

a lap szellemi részét illető közlemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

czimzendő.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Aron**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Szabó Sámuel**,

Tartalom: Beszélgetés az új erdőtörvényről, VI. e-s. — Mikor vessük a repcét? C. B. — A repce letakarításáról. E c z k e n S á n d o r. — Erdőszők és gazdatisztek értekezlete, Szilágymegyében. — Gazdasági levél, N.-Pestényből. — A k.-monostori nyári közvizsgálatról. S z e n k o w i c h M á r t o n. — Egyveleg. — Értesítés az állati betegségekről. — Vidéki gazd. tudósítás: Sz.-Somlyó. — Üzleti — heti szemle. — Piaczi árak — Hirdetések. —

Beszélgetés az új erdőtörvényről.

VI.

Az első czim II. fejezete. Különös határozatok az állam, a törvényhatóságok, a községek, az egyházi testületek és egyházi személyek, az alapítványok, hitbizományok, és közbirtokosságok erdeiről.

Bíró. Ha minden ember kimélve használná erejét, úgy, hogy pl. minden darab erdő 80—100 éves korában jönne fejse alá, akkor tapasztalás szerint több és értékesebb fát adna ugyanakkora erdőbirtok évenként, mintha 40—50 éves korában vágja az ember.

Erdész. Helyesen mondja bíró uram! Ha egy 100 holdas erdőben 2½ holdon 40 éves, 2½ holdon 39, ugyanannyin 38 éves stb. s így tovább minden 2½ holdon egy évvel fiatalabb erdő van, — úgy, hogy minden évben 2½ holdnyi 40 éves szálás erdő jó vágás alá: akkor e terület ad évenként az Erdészeti Segéd táblák szerint a IV-ik (tehát középszerű) termőhelyen, magról kelt erdőben 157 tömör köbméter fát; — sarj-erdőben közepes (III. oszt. Erd. segéd tábl.) termőhelyen 190 töm. köbméter*); ha efenben mindig 100 éves szálfazerdőt vágunk s így megfelelően csak 1 hold jönne évenként vágás alá, akkor erről az egy holdról kapnánk 253 tömör köbméter fát.

Bíró. És ekkor mily sok értékes épületfa kerülne ki az

*) A fa növekvésmentes, emelkedése és csökkenése a korral, sarj- és szálerdőben nem egyenlő. Innen a különbség a fatömegben.

erdőből; míg a 40—50 éves korban vágott, csak csekély tűz és holmi gyenge hasznófát szolgáltat. Így hát igazam van, hogy ha minden embernek szabad lesz erdejét levágni, mielőtt az a legnagyobb hasznot hajtana az országnak is, birtokosságának is; — ha szabad lesz az erdőt bármikor levágni és elpredálni: akkor előbb-utóbb minden népesebb vidéken beálland a nagy szükség, kiváltképen épületfában; mert oly hosszú idő alatt, a mekkora az erdőnek kell arra, hogy használhatóságának legnagyobb fokát elérje és legnagyobb évi átlagos jövedelmet szolgáltatson, — ily hosszú idő alatt majd minden magánerdőnek akad egy könnyelmű birtokosa, a ki a jövő nemzedéket nem nézve, annak és az ország gazdasági jólétének rovására elfecsérelje szálásaiban levő kapitálisát. Ezért vannak elpusztulva az erdők, kivált a szálerdők a helységek közelében oly oldalakon is, a hol egyéb nem nő. Legfeljebb itt-ott egy kis cziheres huzta még meg magát, mely vagy további pusztulásnak néz elébe, vagy minden 12—15 évben letarolatván s talaja esőnek, szélnek, napnak ily gyakran kitétetvén, hova-tovább szegényedik, soványodik, sorvad; míg teljesen elveszti termőképességét.

Én tehát szerettem volna az erdőtörvényben ezen baj elharapodzását is meggátolva látni; de az orvosságot ott nem találom meg.

Erdész. Nézetét teljesen osztom bíró uram.

Szerencsére hatalmas eszközzel fog rendelkezni az államhatalom az erdőtörvény második czimének II. fejezeténél fogva, hogy az idősb erdők elpusztítását gátolja. Ezen fejezet ugyanis elrendeli, hogy az állam, a törvényhatóságok, a községek, az egyházi testületek és egyházi személyek, az alapítványok, a hitbizományok és közbirtokosságok erdei gazdasági rendszeres használati terv szerint kezeltesse. Megjegyzendő, hogy a volt jobbágyságok és zsellérek számára községenként kihalított erdőterületek is a közbirtokossági erdők neve alá vannak foglalva.

„Ezen gazdasági tervék — tekintettel az erdők terjedel-

mére, állapotára, az erdőbirtokos szükségleteire és az erdők okszerű jövedelmezőségére — akként készítendő, hogy azok jókarbantartása s használatauk tartamossága biztosítottassék s a fatenyésztésen kívül az erdei melléktermények használata is szabályoztassék.“

Biró. Mit kell érteni a használat tartamossága alatt?

Erdész. Azt, hogy az évenkénti vágásra kijelölendő vágásterületnek és a levágott famennyiségnek csak akkorának szabad lenni, hogy az erdők mostani állapotához képest jövőre a legnagyobb évi átlagos jövedelem, szünetelés nélkül biztosítottassék s a szálás erdőben jelenleg meglévő kapitális tulságos vágások által ne apasztassék, a jövőbeli jövedelem rovására.

Biró. Hát erdei melléktermények alatt mit értsen az ember?

Erdész. Ide számítjuk a makkot, gubicsot, erdei gyümölcsöket, fűvet stb.

Hogy a földmívelési ministerium által helyben hagyott gazdasági használati tervet valóban foganatosítani lehessen s az erdők kezelése a tudomány által meghatározott kívánalmaknak megfelelően, illő tisztí és őrző személyzetnek alkalmazását is követeli a törvény.

Biró. Ugy hát akkor a mi községi erdeinkről is kell gazdasági tervet beadni. Mit kell annak tartalmazni és hogy kell elkészíteni?

Erdész. Mindenek előtt fel kell mérni és térképre venni minden erdőt s az erdőn, valamint a térképen minden területet kijelölni s körvonalozni, a melyen a fánem, a fák kora és a termőhelyi jóság jelentékenyen különbözik a szomszédos területekétől.

Miután ekként a terület nagyságát, termőhelyi jóságát, fánemét, a fák korát és a holdankénti fatömeget a becselő meghatározta, egy lajstromba állítja össze. Ezen s más munkálatok alapján meg kell határozni az évenként vágható fatömeget és azon területeket, melyek a következő 10 év alatt letaroltatni és felujjítatni fognak. Ki kell jelölni az évenként letarolandó és felujjítandó területeket, meghatározni a felujjítás módját és azt, hogy mi módon és évenként mily mennyiségben fognak famaggal bevettetni vagy csemetékkel beültetetni a tisztások s netalán az erdőhöz csatolandó kopár területek, valamint kijavíttatni a természetes úton hézagosan felujult vágások. Ezen kívül a kezelő tiszt vagy tisztek, valamint az erdőőrök számát, szervezetét, fizetését stb., az erdei termények piacát, a használat és jövedelem megosztása módját a birtkosok közt; — az erdőt netalán terhelő szolgálmányoknak (pl. a volt jobbágyok fairtási, makkolási, legeltetési s más eff. jogainak) minőségét és kiterjedését, a kielégítés módját s még más lényeges dolgokat is fel kell venni a gazdasági tervbe.

Biró. De ily kis erdőért, a mekkora a mi községünknek van, nem tarthatunk tanult erdészt, a kinek néhány száz forint fizetést kellene adni s még ezen kívül erdőőröket is!

Erdész. Szabad több községnek egyesülni egy erdész tartása végett, a kít a kezelendő egyes erdőbirtokok nagyságára és a kezelés nehézségei számbavételére alapított kulcs sze-

rént közösen fizethetnek. Vagy pedig felszólít a község valamely, másutt szolgálatban lévő alkalmas erdőtisztet, hogy illő díjért tegye meg annyiszor, a mennyiszer szükséges, a használati terv kiviteléhez megkívántató szakbeli intézkedéseket.

Biró. De hát mily gazdasági tervet lehetne készíteni az oly kis darab erdőről, a milyen pl. itt az ekklezsia birtokában van, mely alig 50 hold és mindig szállalva kezelték?

Erdész. Én részemről tagadom, hogy ezt is ne kellene gazdasági terv szerént kezelni, habár az igen egyszerű volna s tán egy iv papirra leírható, mindazonáltal ilyenforma esetekre nézt a törvény (20. §.) megengedi a használati terv mellőzését.

A 22. §. második kikezdése ily erdőkre nézt még ezt is mondja: „csekélyebb terjedelmű vagy kisebb értékű erdőknél a közigazgatási bizottság megengedheti, hogy az erdőkezelés az erdőőrzéssel ugyanazon egy személyben vagy személyekben egyesíttessék, továbbá hogy közös erdőőr tartására több erdőbirtokos egyesülhessen.“

Egyebekre, ugymint határidőre, eljárásra, forumokra stb. effélére nézt — édes biró uram — elég világosan szól a törvény s elegendő lesz azt elolvasnia.

Biró. Még egy kérésem volna. Mi óta e törvény felett beszélgetünk s azt olvasgatom, rendkívül érzem mily keveset tudok én az erdészetről.

Nem tanácsolhatna nekem erdész ur egy magyar könyvet, melyből ily magamféle ember úgy nagygyából megismerhetné az erdészeti dolgok mivoltát?

Erdész. Dehogyan nem! Van egy könyv, a melyet mintha épen mondva csináltak volna e célra! Címe: „A közerdész. Gyakorlati utmutatás az erdészeti műszaki segédszemélyzet számára, egyszersmind az erdészeti rövid vázlat, kisebb birtkosok és gazdasági tanintézetek számára.“

Az országos erdészeti egyesület által 200 frt. pályadíjjal jutalmazott munka. Írták Fekete Lajos és Illés Nándor r. k. tanárok a selmeczi bányászati és erdészeti akademián.“

Kapható F. L. szerzőnél és Budapesten Kókay Lajos könyvkereskedőnél. Ára a nevezett társszerzőnél postán megküldve csak 2 frt 50 kr.

(Folytatása köv.) e—s.

Mikor vessük a repcét?

A repcevetést illetőleg gazdáink nagy száma — talán nem tulzok, ha az mondom, hogy nagyobb része, — azon téves nézetben van, hogy a repce csakis akkor vethető el, ha a föld megázott s azon felfogás még mindig uralkodó, hogy csakis az eső után való vetés biztosítja a termést.

Mindenesetre nagyon jó, ha eső után vethetjük a repcét, de csakis jól megázott földbe, miután ez esetben ennek kikéltése biztosítva van, de miután a repcevetési időny — augusztus hó — épen oly évszak, melyben az esőzések ritkább tünemények közé tartoznak; vagy ha már a föld némileg meg is ázik, az ez időszakban uralkodó hőség a föld nedvét nagyon is hamar kiszívja, illetőleg kiszáritja: tehát a repce elvetését,

fejt nevezett mód szerint, a repczemag tulajdonságánál, valamint az ez idény szerinti időjárásnál fogva nem javasolhatom.

Megengedi tehát a tek. szerkesztőség, hogy gazdatársaim érdekében több éveken át szerzett tapasztalataimat, a repczetetését illetőleg közzétegyem.

Repcze alá, mihelyt csak idő és talaj engedi, mindenestre korán szántani kell; mivel pedig a repcze lehetőleg tiszta és porhanyos földet igényel, erre jól művelt ugarföldet alkalmazunk. Ha a föld kellő időben van elkészítve, de csakis az esetben, „ha az úgy megázott, hogy ezen nedvvel a repcze kikéltése biztosítva van” bevethetjük, mert repczét kevésbé nedves földbe vetni semmiképp sem vezetne célhoz, miután a mag, a csak nyirkos földben, egészséges és száraz minőségét elveszti, természeténél fogva ugyan csirázásnak indul, de a föld közvetlen beállható kiszáradása folytán tovább nem fejlődhetik, elhal s így az egész fáradság, idővesztés és a hozzá kötött remény dugába dől.

Vessünk azonban repczét száraz földbe, úgy hogy a mag az esőt a földben várja, ez ha megázik, oly hamar ki nem száradhat, hogy a mag annyi nedvességet ne kapna, miszerint az csirázásra s egyszersmind kikéltésre is egyelőre elegendő ne volna, ha pedig a repcze kikélt, úgy — eltekintve attól, hogy „az idő a gazda” — a termésnek felvétele meg van nyerve.

Leginkább ajánlható ezen eljárás nagyobb gazdaságokban, hol a repczetetés huzamosabb ideig tart, és mint magától értődik, a legnagyobb esőzések mellett sem képesek azt eleve bevégezni, már csak azért sem, hogy esőközben vetni nem lehet; s így jóllehet, az első vetés el van találva, de miután a hőség miatt a föld kiszáradása is bekövetkezvén ezalatt, a későbbi vetés legjobb esetben kétséges, de legtöbbször eredmény nélküli.

Nem mulasztom el, a talán némelyek által felmerülendő ama kételyre, hogy a száraz földbe vetett repczemag, ha az eső huzamosabb ideig elmaradna, veszendőbe megy, — azon tapasztalatomat és meggyőződésemet kifejezni, miszerint a száraz földben levő repczemag, nagyon kevés különbséggel ép oly jó helyen van, mint a magtárban vagy a zsákban, miután azt sem egér, sem pedig egyéb földi rovar nem pusztítja.

(M. F.)

C. B.

Adatok a repcze-letakarítási műveletekhez.

M.-Ludas, 1880. jul. 8.

A repcze-letakarítási műveletről eltérők a nézetek, vitaközben senki a maga nézetéből engedni nem hajlandó; elmondom én is a magamét, habár ez évben Erdélyben kevés gazdának van része letakarításához.

Én több évi gyakorlat után úgy találtam, hogy kaszálásakor célszerűbb a repczét, — ha mindjárt kazalba nem hordathatjuk — (legfeljebb $1\frac{1}{2}$ öl széles kazalba össze rakható) 8 láb széles (átmérőjű) boglyába mennél magasabbra úgy rakni, hogy a mennyire lehet a gyökvégek kifelé, a termővég befelé rakodjék és úgy sorba, hogy a repczehordókkal könnyen lehessen járni. Előnye ezen műveletnek az, hogy a repczét egy pár nappal hamarabb lehet vágatni, 8 napi idő szükségeltetvén

a fermentatiohoz, á t é r é s, átszáradáshoz, a még egészen zölden maradt szemek is elkészülnek, eső esetére a boglyák nem áznak meg, a boglya nagyobb lévén, a nap heve sem hat úgy keresztül, mind a petrenczén, kevesebb pereg el és a repczemag zománczosabb lesz, nem a napon száradva telyesebb szemü.

Az ilyen forma repcze betakarítási művelethez mulhatatlanul repczehordókat kell csináltatni; azonban ezeknek csináltása korántsem kerül oly összegbe, hogy az elhulló repcze már az első évben ne fedezné; sok híres gazdaságokban látni, hogy a béres a szekeren a repczére állva rakja, mint a szénát, a villás pedig hánnya, mint a szemetet.

A béres szekér első tengelyére alkalmazunk egy pergetyű forma fát, azon elnyujtunk háromszög alakba 2 drb. $2\frac{1}{2}$ öl hosszú fenyőfát, azt két kereszt hevederrel lefogaljuk, gyalult szélű deszkával lepadoljuk, a kerék járást szabadon hagyva, végül kereken belékeljük, a nyújtó szeggel a tengelyre akasszuk, kész a repczehordó; egy ilyen repczehordó alig kerül 7—8 frtba.

A gáncsot kereső rész azt kérheti, hát azzal az esetlen portékával hogy lehet megfordulni? eltörök a kerék stb — erre a felelet egyszerű, a repczehordáshoz két ember kell, a villás ember a forduláskor segít a hordó hátulját megemelni.

Most mióta gépekkel cséplünk, ritkán látunk szérüket csinálni, pedig ez a gépnél éppen oly szükséges, mint a nyomtatásnál.

A szériücsinálás egyszerű, mégis akárhány helyt látjuk, hogy ahoz nem értenek. 100 □ öl helyet ledaraszoltatunk az ép földig, a földet tisztán lelapátoltatjuk, jól megnedvesítjük, törekkkel vastagon bérakjuk, lovakkal letapodtatjuk és e művelet addig ismétljük, míg szérünk elég sima, elég szilárd; szérünket jó lesz minden eshetőségre körül árkolni, hogy eső esetére a vízfolyástól lehetőleg védve legyen.

Mint említém, a hordáshoz két embert alkalmazunk s ha tehetjük még egy gyermeket is adunk az ökrök eleibe és ilyen felszereléssel a sor mellett kihajtanak, annak végén a szériü felé fordulnak, úgy, hogy a hordó mindég a boglya alsó felén álljon (ha oldalos e hely) a két ember szembe fordulva elhelyezkedik a boglya és a hordó közé, a villanyeleket ki és felfelé emelve, egyszerre leeresztik a villa hegyit a boglya tetejébe, annyit intéznek emelni, a mennyit könnyen, minden taszigálás nélkül felemelhetnek, azt felemelve a hordóra eresztik és ezt mindaddig ismétlik, míg a hordó megrakatik, hajtanak a szériü mellé, ott kazalba rakják vagy egyenesesen a gépbe.

Sokan fogják mondani, én is tudom, még jobban, hej pedig hány helyt láttam én a helytelen elbánást. Ennek orvoslására irtam ezen rövid vázlatot.

Eczken Sándor.

Gazdatisztek és erdészek értekezlete a se-gély- és nyugdíj-egylet ügyében.

Az alábbi jegyzőkönyvet következő sorok kíséretében vettük.

Perecsen, július 20-án.

Miután az „Erdélyi Gazdában” eddig csak Maros-Lu-

dasról jeleztetett a gazdatisztek és erdészek országos segély- és nyugdíjegylete tárgyában tartott értekezlet, az ügy érdekében szükségésnek tartom a szilágymegyei gazdatiszti és erdési kar értekezletének jegyzőkönyvét azon tiszteletteljes kéréssel megküldöm, miszerint azt nagyrabecsült lapjában közzétenni sziveskedjék; hátha erdélyországi kartársaink is lerázzák nyakukról azon közönyt, melylyel ezen üdvös mozgalom ellen viseltetni látszanak.

Tiszteletteljes üdvözléssel

Szintay Béla,
egyleti jegyző.

Jegyzőkönyve

a Szilágy megyében foglalkozó gazdatisztek és erdészek értekezletének, központi segély- és nyugdíjegyesület ügyében; megtartott Zilahon, 1880. május 30-án.

Jelen voltak: Barta Ferencz, Dávidovics Jakab, Faragó József, Faragó István, Gál István, Hamp Ferencz, Hécei Lajos, Harács Lajos, Imre Miklós, Kovács Miklós, Maksay Dániel, Makay Miklós, Miklós Gyula, id. Nagy Sándor, Nagy Ferencz, ifj. Nagy Sándor, Pap Ignác, Pap Miklós, Sneider József, Szabó Lajos, Szintay Béla, Tömösváry Károly, Veres József, Zsombory Károly, Csató Ferencz, Bazala Károly, Veres László.

Kovácsi Miklós, a már meglakult központi segélyegyletnek választmányi tagja, az egybegyülteket melegen üdvözlővén, fejtegeti az egyesület célját és a tervezett nyugdíjrendszer alapszabályzatát bővebb tanulmányozás végett az egybegyültek között kiosztván, felkéri Nagy Sándor jószágigazgatót az elnöki szék elfoglalására. — Nagy Sándor jószágigazgató a jelenlevők éljenzése közt az elnöki széket elfoglalván, megköszöni e megtiszteltetést és kéri az értekezletet, a megjelenést eszközölt felhívásban foglalt tárgysorozatra áttérni, felhíván alant írott értekezleti jegyzőt a jegyzőkönyv vezetésére.

1. A megalakult országos „Segélyegylet“ alapszabályai felolvasatván, azokra Faragó József kartárs a következő módosításokat tartja szükségesnek:

A nevezett alapszabály 11-ik §-ának azon pontja, miszerint 20 tagnál kevesebb tag érdemleges gyűlést nem tarthat, azért módosítandó, mivel tekintetbe veendő azon vidékek, a hol segélyegyleti tagok kevesen vannak; kéri tehát az értekezletet, ezen indítványát jegyzőkönyvbe venni és a legközelebb Budapesten tartandó közgyűlésen azt előterjeszteni.

2. A segélyegyletbe leendő belépés céljából egy aláírási ív nyitvatván, a jelenvoltak közül 25-ön nevek aláírásával magukat a segély-egylet tagjainak aláírván, az első évi 5 frt tagsági díjat Kovács Miklós központi választmányi tag kezéhez lefizetvén, azon kéréssel járultak hozzá, miszerint azt a központi pénztár ideiglenes kezelője T. Mórócz István úrhoz Budapestre felküldeni sziveskedjék.

3. A vidéki kör megalakulása céljából, a leendő tisztikar szervezése hozatván javaslatba, e célból egy 3 tagu bizottság kéretik fel 1 elnök 2 alelnök, 1 jegyző és 8 választmányi tagnak javaslatba hozatala végett.

Veress József, Tömösváry Károly és Kovács Miklós tagtársak mint kandiidáló bizottság által: elnökké Keisler Antal;

alelnökké Nagy Sándor és Kovács Miklós; jegyzővé Szintay Béla; válaeztmányi tagokká Faragó József, Hécey Lajos, Maksay Dániel, Miklós Gyula, Makay Miklós, Nagy Ferencz, Nagy Sámuel és Veres József hozatván javaslatba, közfelkiáltással megválasztatnak, felkértevén Kovács Miklós alelnök a pénztár kezelésére, mely után elnök, alelnök — a megválasztott tisztikar nevében megköszöni a nyitvánult bizalmat.

4. A nyugdíj-alapszabályzat tervezetének netaláni módosítása hozatván szóba, — egyhangulag határozott, miszerint a kiosztott alapszabálytervezet áttanulmányozása után a legközelebb tartandó gyűlésen, melynek hová leendő egybehívása megválasztott elnök belátására bizatik, — fognak erre a szükséges előkészületek megtéetni.

Továbbá Nagy Sándor alelnök egyhangulag felkéretik, miszerint a mai napon megalakult „Gazdatisztek és erdészek segély-egyletének“, szilágymegyei „Vidéki körét“ — a legközelebb Budapesten tartandó közgyűlésen Kovács Miklós közp. vál. tag, tagtársunkkal együtt képviselni sziveskedjék, Nagy Sándor alelnök ezeu megbízást elfogadja.

Az előfordulható költségek mikénti teljesítése jöven szóba, — az egyleti tagok egyhangulag 1—1 frtot ajánlanak befizetni, mi megtörténvén, annak kezelésére Kovács Miklós alelnök, mint pénztárnok feköretett.

Végre minden egyleti tagnak gyűjtő ív adatott ki, mentül több rendes és pártoló tag gyűjthetése végett.

Ezután a jegyzőkönyv hitelesítésére Veres József és Nagy Ferencz választmányi tagok felkértevén, egyéb tárgy nem lévén, elnök — jelenvoltakat üdvözlővén, az értekezletet feloszlatta.

Kelt mint fent.

Nagy Sándor, s. k. mint helyettes elnök, **Nagy Ferencz**, s. k. választmányi tag, **Veres József**, s. k. választmányi tag, **Szintay Béla** értekezleti jegyző.

Gazdasági level.

Nagy-Pestény, 1880. jul. 9.

T. szerkesztő ur! Nagyon megijedtem a télen, hogy az egész szőlőm el fog fagyni, annál is inkább, mivel az csaknem a Retyezát töviben van, még azért is inkább, hogy az egész és pedig megmetszve fedetlen maradt s így természetesen karó nélkül egész télen át karikázásig fennállva lengedezett.

Képzelné lehet, milyen aggodalmak között vártam a kihajtási időszakot s a legnagyobb részideiglenes öröömre szépen kihajtott és dús terméssel kecsegtetett, egész a második gyomlásig azaz hónalj és kacsózásig, a mit a másodszori kapálással együtt e hó 7-én végeztem be. Nagy volt azonban elszomorodásom, a mint hónaljzásokkar megláttam, hogy szinte fele a termésnek oda van 40%-a a gerezdeknek elfonnyadva, száradva, elhullott, sok pedig gyenge érintésre lehull, egy némely pedig a még megmaradtak közül nem épen a gerezd végén, hanem valamivel alább, bogyóival együtt — a gerezdeknek egyrésze körül feketedik.

Minek a következménye lehet ez? a téli tagynak aligha, mert igaz ugyan, hogy a Retyezát alatt vagyunk, de az egész

télen itt 15 R⁰ foknál hidegebb egyszersem volt s 15 is csak egy két reggel és ez tény, mivel a szőlőm fedetlen maradván, nagyon érdeklődtem a hideg iránt s minden reggel 8 óra körül első teendőm volt, a ház éjszakai oldalán függő hőmérőt megnézni.

Azt hiszem tehát, hogy a gerezdfonnyadás, a fagynak nem tulajdonítható, különben megjegyezni kívánom, hogy a szőlőmnek inkább az aljában fordul elő a baj, a tetőn pedig, a hol mintegy ezer □ öl területnyi — 1878-ban ültetett olasz rizling van, fiatalságához képest elég termes és erőteljes jövődöbéli magfa van.

Kérem a t. szerkesztő urat sziveskedjék soraimnak és azon kérésemnek, becses lapjában tért engedni, hátha az Erdélyi Gazdának tisztelt gazdaolvasói közül valaki a bajra rámutathat hogy adandó tanácsa szerint jövőre nézt eljárhas-sak. Megemlíteni kívánom, hogy az oly tőkének, a melynek gerezdjei részben vagy egészben — mert ilyen is sok van — elszáradtak, eléggé erőteljes magfákat hajtának; hóharmat nem volt.

Továbbá a szőlőm közepén, a hegy mellin tavallal tavasszal lebujtattam egy darabot, mintegy 250 tőkét, ezek a tavallal rendkívül erős fákat neveltek, de az idén egy része gyenge, a más része pedig kézzel foghatólag beteg, araszos hajtása, a levele kívülől befelé kerítve elsárgult. Kiásattam egy párt, megvizsgáltam a gyökereket, a hajszálygyökerek mind rothadtak, némileg a főgyökér is, illetőleg a lehomlitott fa; kaptam rajta egy esomoban valami apró nyüvecskéket, de göröcsövem nem lévén, itt körülbé még nem is hiszem, hogy lenne kapható, a biz magyar indolenciával annyiban maradt.

Lehet, hogy a bujtáskor igen sok (minden tőhöz jó két lapátnyi) nagyon porhanyó vegytrágyát tétettem s az idéni eső idő okozta a bajt.

Sokan azt, sokan ezt mondják, de én megállapodni nem tudok, míg e tekintetben tapasztalt szakértőnek nem hallom felvilágosító véleményét, a mit ezennel nyilvánosan kérek.

Kónya Ferencz.

A k.-monostori nyári közvizsgákról.

Alólírott mlts Pál Sándor és Szabó Sámuel urakkal az erdélyi gazdasági egyesület igazgató választmánya részéről ki lévén küldve, a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet vizsgáinak meghallgatására és annak eredményéről a választmányhoz jelentéstételre. Addig is, a míg a szükséges jelentés megtörténik: szükségesnek láttam az Erdélyi Gazda közönségét és olvasóit tudósítani, miszerint a vizsgák, a mint annak idejében az Erdélyi Gazdában és a helybeli napi lapokban hirdetve volt július hó 15 én megkezdődtek és 27-ére befejeztettek, mely vizsgákon a tanároktól nagy buzgalmat, a tanuló ifjak részéről pedig szép szorgalmat lehetett észre venni, úgy, hogy ezen intézetnek valóban jó és üdvös hatásáról a mezői gazdaságra nézve, már a legközelebbi jövőben is a legjobb reményeket táplálhatjuk; sajnos, hogy e tanulságos vizsgákon sem a helybeli, sem a vidéki gazdaközönség nagy tömegéből soha senkit se lehet látni. Nagy hiba, káros közönyösség!..

A zárünnepély és a gr. Mikó és Bors Albert-féle jutalmak kiosztása 30-án délelőtt 10 órakor ment végbe, a midőn is mltsgos Pál Sándor ur a két jutalmat a két legjobb harmadéves tanulónak át is adta. Vörös Sándor igazgató ur pedig szépen, megható és oktató szavakban mondott bucsut a már végkép távozó és a világba lépő ifjaknak s ezen munkás és fáradalmas tanévnek.

Közli:

Szenkovich Márton.
mint egyik kiküldött válmtag.

Egyveleg.

— Dr. Szaniszló Albert, a phylloxera vizsgálatok vezetője Erdélyben, aug. 1-je óta Nagy-Enyedre tette át tartozkodási hnyét, hová a hozzá intézett jelentések és adatok küldendők.

— Betöltendő állomások. A k.-monostori gazdasági tanintézet végzett hallgatóinak figyelmét felhívom a következő betöltendő állomásokra: 1) Egy irnoki állomás egy uradalmi főtisztviselnél Kolozsvárt, betöltendő szeptember hó közepén; szép, tiszta írás szükséges. 2) Egy gazdatiszti állomás Déés vidékén; betöltendő azonnal; oláh nyelv bírása szükséges. 3) Egy gazdatiszti állomás Erdővidéken; betöltendő azonnal. Bővebb felvilágosítással szolgál a gazd. tanintézet igazgatósága.

— Erdőfelügyelőségek. Az ország 14 erdőkerületébe a kinevezett erdőfelügyelők a következő módon osztattak be: A budapesti kerületbe erdőfelügyelő: Illés Nándor, al-erdőfelügyelő: Horváth Sándor; a pozsonyiban erdőfelügyelő: Klein Ödön, al-erdőfelügyelő: Batyka János; a besztercebányában erdőfelügyelő: Kasztner Nándor (együttal a kassai kerület id. vezetője); al-erdőfelügyelők: Kovács Gyula és Lászlóffy Gábor; a kassaiban al-erdőfelügyelő: Kellner Gusztáv; a debreczeniben erdőfelügyelő: Oszterlamm Armán (együttal a szatmári kerület vezetője), az al-erdőfelügyelői állomás nincs betöltve); a szathmáriban al-erdőfelügyelő: Mester József; a kolozsvárban erdőfelügyelő: Lajtner Elek (vezeti együttal a maros-vásárhelyi felügyelőséget), al-erdőfelügyelő: Héczey Lajos; a maros-vásárhelyben al-erdőfelügyelő: Gyöngyösi Béla; a n.-szebeniben erdőfelügyelő: Adriányi Arnold (vezeti a brasói felügyelőséget), (al-erdőfelügyelő nincs alkalmazva); a brasóban al-erdőfelügyelő: Nagy Gyula; a temesváriban erdőfelügyelő: Krivácsy Elek (vezeti a szegedi felügyelőséget is), (az al-erdőfelügyelői állomás nincs betöltve); a szegediben al-erdőfelügyelő: Rozinczky Béla; a szombathelyben erdőfelügyelő: Garlathy Kálmán (vezeti a pécsi felügyelőséget; al-erdőfelügyelői: Sággy Kálmán; végül a pécsiben al-erdőfelügyelő: Tóti Szabó Sándor.

— Erdőfelügyelők rangfokozata és illetményei. Az erdőfelügyelőségeknél rendszeresített állomások fizetései következőleg lettek megállapítva: A kinevezett 14 erdőfelügyelő közül hét a VII. rangosztályban 1800 frt fizetés, 250 frt lakbér, 1000 frt uti átalány és 500 frt hivatali stb. átlánnyal, összesen 3550 frt javadalmazással; hét pedig ugyan-

azon rangosztályban 1500 frt fizetés, 250 frt lakpénz, 1000 frt uti átalány és 500 frt irodai átalánnyal, összesen tehát 3250 frt javadalmazással vétetett fel. A 14 al-erdőfelügyelő közül négy a VIII. rangosztályban 1200 frt fizetés, 200 frt lakpénz és 700 frt uti átalánnyal, együtt 2100 frt javadalmazással, öt ugyane rangosztályban összesen 1700 frt javadalmazással vétetett fel.

— A ménesi kincstári szőlőknek vinczellérképezdévő átalakítása ügyében a földmívelési miniszter Aradmegyét felszólította, nyilatkozzék az iránt, hogy mennyivel kész járulni a növendékek eltartásához? Az állandó megyei választmány azt javasolta, hogy a megyei törzsvagyon kamataiból hat éven át 300 frt adassék vinczellér-növendékek tartására. — A megyei közgyűlésen határozattá emeltetett, hogy a megye 300 frtot szavaz meg a vinczellérképezdébe felveendő szegény ifjak tartására s felhívja a hegyszékeket és szőlőbirtokosokat ugyane célhoz hozzájárulni.

— A cognac Kecskeméten. Kecskemétről írják a „Bor. L.”-nak. Borkereskedésünk emelésére nem csekély befolyással lesz a miniszterium által leküldött cognacgép. Volt alkalmunk megtekinteni a gép működését — mire a gyár küldötte és Parragh tanár ur ügyel — s az eredményt is teljesen szemügyre vettük. Ez teljesen kielégítő, mi arra készítetté a szőlős gazdákat, hogy annyi bort jegyeztettek már eddig is elő a kifőzésre, hogy egy gép nem képes a munkát végezni. Kecskemét városa is rendelt meg egyet.

— Haszonfák vágatására legalkalmasabb idő július és augusztus hónap. Az ilyenkor vágott fa a legtartósabb. Ekkor ugyanis az évi növés be van már fejezve s ha a fákat addig hagyjuk az erdőben, míg a zöld lomb teljesen elszárad rajtuk, ezáltal nedveik legnagyobb része elvonatván, gyorsan tökéletesen száradnak ki. A nyár derekán vágott fákat a rovarok sem támadják meg, a mi némely fanemnél, szintén igen fontos előnynek tekintendő.

— Az aranka legcélszerűbb irtási módja abból áll, hogy az arankafoltokat szalmával behintjük s azután meggyújtjuk. Ezen eljárásnak ekként kell történni: Az első kaszálás után azonnal vagy magunk, vagy egy megbízható cselédünk sorbajárja a luczernás táblákat s ahol a legcsekélyebb arankafoltot találja is, jegyet tesz, öt követheti egy szalmával rakott kocsi pár emberrel s minden ilyen kijegyzett foltot szalmával terít be, az aranka bujaságához mért vastagon s ezt meggyújtja. A második kaszálás után ezen eljárás folytatatik. Az eredmény meglepő, mert kivéve azon pár tövet, honnét az aranka kiindult, — tehát szerintem beteg tövet — a többi ismét szépen s még bujábban kihajt s második kaszáláskor csak annyiban fog különbözni a le nem égetettől, hogy annál zöldebb s egészségesebb színű leend. S épen azért, mert mit sem veszünk, jó darabon le kell égetni a folt körül mindenütt, nehogy egy szálcaska is elmaradjon, mert akkor munkánk ismét sikertelen leend. Ezen munkálat gyors, biztos és olcsó, mert három emberrel s egy lófogattal egy hét alatt képes vagyok pár száz hold már jóformán ellepett luczernást kitisztítani anélkül, hogy üres

foltok támadnának munkám után, ez az egyetlen practicus eljárás, mert gyors, olcsó és biztos.

— A nemzetközi ampelographiai bizottság a megjelent program szerint szeptember 16-tól szeptember 18-ig tartja évi gyűlését Geisenheimban, midőn is dr. Müller-Thurgan a szőlőszetről, Ccéh a trágyázás befolyásáról a termény minőségére, dr. Moritz a phylloxerakérdés jelenlegi állásáról, különös tekintettel Németországra, Göthe a szőlőnemesítéséről fog gyakorlati előadást tartani, a legjobb francia gépek bemutatásával stb. Különös érdeklődéssel fog birni a Rieslingborpróba; kóstolásra kerül minden bortermelő ország összes Riesling-bora. Hogy e kísérletnek maradandó becs kölcsönöztessek, az összes borok a geisenheimi gyümölcs és szőlőszeti tanodában vegyészetiileg meg fognak vizsgáltatni. Az évi gyűlés alatt kirándulások is fognak rendeztetni.

— Darázsok a kelepceében. Lapunh egy barátja következőket írja: „Kertemben az ut melletti két fészekből kiröpülő darázsok által zaklattatván, sokszor sokaságuk miatt kerülő utat tenni kénytelenítettem; ettől megszabadulando, egy nagyobbféle légyfogó üveg fenekére petroleumot öntöttem és így elkészítve a lyuk szájára illesztettem és pedig az egyikre késő este, a midőn a darázsok már pihenőt tartottak, a másikkra pedig napközben, mind a két esetben kitünő eredményt értem el. Az első esetenél már napfeljövet előtt tódultak a darázsok kifelé röpülve az üvegbe, hogy néhány kerülő után a petroleumban leljék halálukat. A másikkal próbaképen nappal, repülés közben helyeztem az üveget a lyukra, úgy, hogy alul is ki- és be tudjanak bujni; itt az eredmény még mulatságos is volt, mert akár hány a lyukból kirepült, mind az üvegbe került, Még azok is, a melyek bebujtak a lyukba, mind a halál a torkába mentek. Kíváncsiságból az egyik fészeknek népességét megszámláltam és 312 darázs veszett el egytől egyig.

Értesítés a ragályos és járványos állati betegségekről 1880. július hó 21-től—30-ig.

M e g y e	K ö z s é g	Az állatok faja és darabszáma	A kór megnevezése	Elhullt vagy gyógykezeltek
Brassó	Brassó	2 ló	takonykór	kiirtott
Kolozs	N.-Katona	1 „	rühkór	gyógykezel.
„	M.-Kályán	1 szarvm.	lépfene	elhullott
Szeben	Nagyecsür	3 ló	bőrféreg s	
„	Sellenberk	1 „	takonykór	kiirtott
„	Szt.-Erzséb.	1 „	rühkór	gyógykezel.
			„	„

A horváth-szlavon katonai határörvidéken még uralg a marhavész az ogulin-szluini kerület Ogulin nevű községében, valamint a báni kerület Vidusevac nevű községében.

Magyarország területe marhavészmentes.

Vidéki gazdasági tudósítás.

Szilágy-Somlyó vidéke, 1880. július 24.

Az aratás f. hó második hetében kezdődött, a megmaradt őszi kalászosok ugyan ritkák, de kalászaik épek, a tavasziak átaljában jóknak mondhatók, a tengeri termés, ha csak a szemzés idején szárazság nem lesz, szintén jó, szénatermés közepszerű, de jó minőségű, a szőlő fája jól fejlődött, de a termés nagyon egyenetlen, némely hegyeken bő, míg másokon szűk termés van, így a gyümölcs is, állataink egészségesek. Junius és Juliusban elegendő áztató esőnk lévén, időjárásunk is eddig kielégítő.

Szintay Béla.

Szerkesztői izenet.

Száva F. Mhly. Erre a számra későn jött, a jövőben bizonyosan adjuk. — M. J. Felvincz. A helyreigazgatásokat köszönettel vetjük és közreadjuk. —

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjupiacz Budapest, 1880. július 25-től július 31-ig.

Buza üzlet egész héten emelkedőben volt; forgalom 60,000 metermáza, ár 10·54 frtig.

Rozs kevés volt, forgalom — metermáza, ár 8·60 frtig.

Árpa szintén kevés volt, forgalom — metermáza, ár: takarmányárpa 6·10 frtig, seres árpa 6·60 frtig.

Zab üzlet közepes, forgalom 2000 metermáza, ár 7 frtig.

Törökbuza üzlet élénk, forgalom 16,000 metermáza, ár 7 frtig.

Gyapju kevés volt, különösen jobb gyapju; nemesített zigaja gyapju forgalom volt mintegy 50,000 kilogr. 68—70 kilogrammja.

Gyárilag mosott gyapju volt mintegy 10,500 kilogr. 3·15 frttól egész 3 frtig kilogrammonként.

Gabona-árak:

minimum és maximum: Budapest július 31. | Bécs július 31.

Buza	10·25—10·80 frt	9·50—11·50 frt
Rozs	8·25—8·50 frt	8·40—10·00 frt
Árpa, takarmány	5·90—6·10 frt	6·00—6·50 frt
Árpa, szeszfőzésre	— — —	— — —
Árpa, seres	— — —	7·50—8·75 frt
Zab	6·90—7·30 frt	6·00—7·85 frt
Törökbuza	6·80—6·85 frt	6·60—8·25 frt

Budapesti marhavásár jul. hó 28 és 29. Őszes felhajtás 1772 drb nagy és 2408 drb. apró marha. Eből eladatott 25 drb. bika, 737 drb. ökör, 701 drb. vágó tehén, 170 db. fejős tehén, 124 db. bival, 396 db. borju, 2012 db. birka. Árak: bika darabonként 85—112 frt, ökör páronként 180—330 frt, vágó tehén páronként 120—260 frt, fejős tehén darabonként 90—130 frt, bival páronként 150—240 frt, borju darabonként 14—29 frt, birka páronként 8—15 frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 50—55 frt, tehénhús 48—52 frt, borjuhús 70—80 frt, bivalhús 45—50 frt.

Bécsi marhavásár július hó 27-én. Összes felhajtás 2997 drb és pedig 1398 drb. magyar, 1233 drb. lengyel és 366 drb. német fajta, melyből 2852 drb. ökör, 69 drb. tehén, 54 drb. bika és 16 drb. bival. Árak 100 kilonként: ma-

gyar hizó 53—57 frt, lengyel 54—56 1/2 frt, német 53—57 frt, tehén — frt, bika — frt, bival — frt. Lábán darabonként ökörért 150—205 frtot fizettek.

Köbányai sertésvásár július 30-án. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőgező részvénytársaság jelentése.) Az üzlet irány, mult héthez képest, változatlan maradt.

Heti átlag árak: magyar válogatott 200—280 klgr. 58 1/2—E9 1/2 kr, 180—200 klgr. 59 1/2—60 kr, öreg 300 klgr. felüli 57—58 kr., vidéki sertés 57—58 kr., szerb 57 1/2—58 kr., román 56 1/2—58 kr.; magyar félhizott 62 1/2 kr., szeptemberre köttetett 59 kr. klgrmkint tiszta súly szerint.

Eleség árak: tengeri 7—7 frt 10 kr., árpa 6 frt 25 kr. mm. készpénzért. Helyi állomány: július 23-án maradt 69,190 drb. Felhajtás: Alvidékről kövér 3580 drb., alvidékről sovány 680 drb., Romániából 770 drb., Magyar állam vasutal 390 drb. vidékről 20 drb. összesen 75,080 drb. Elhajtás: Felvidékre 390 drb., Bécsbe (m. héten 79 drb.) 2400 drb., Csehországba 410 drb., Bodenbachon át 990 drb., Rutkán át 210 drb., Budapesti fogyasztás 1950 drb., Kültelki fogyasztás 80 drb., összesen 6430 drb. Marad állomány 68,650 drb. A részvény szállásokban 11,500 drb. van elhelyezve.

Az egészségügyi és transito szállásokban maradt július 23-án 2936 drb., hozzá jött: romániai 1224 drb., összesen 4160 drb., melyből eladatott 848 drb., marad állomány 3312 drb., é. p. 668 drb. szerb és 2644 drb. román. Az egészségi vizsgálat által eddig 698 drb. a fogyasztás alól kivonatván, kiirtott.

Disznózsir üzlet a csekély szükséglet folytán lanyha kész áru hordóval együtt 66—66 1/2 frt, augusztus havi kötésben hordó nélkül 65 frt.

Szalonna üzlet szintén változatlan; vidéki szalonna 59—59 1/2 frt, városi áru 62 1/2—63 frt, füstölt szalonna 68—69 frt.

Bécsi sertésvásár július 27-én. Összes felhajtás 4208 drb. és pedig 998 drb. nehéz, 1227 drb. középnehéz és 1983 drb. süldő; melyből 1935 drb. magyar, 1938 drb. orosz-lengyel, 240 drb. szerb és 50 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 52 1/2—54 frt, középnehéz 47—51 frt, süldő 38—44 frt; szalonna és zsir 54—56 frt.

Helyettes szerkesztő: SZABÓ SÁMUEL.

Hirdetések.

Jelzalog-kölcsönök

a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 1000 frttól kezdve bármily magas összegig, 4 1/2 % vagy 6 % kamat mellett törlesztésre a legelőnyösebb feltételek mellett, ugyszintén bekebelezett terhek kifizetését gyorsan eszközli a

Hat. engedélyezett

„Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda“.

(2.) (31—52.) Kolozsvárt, Páris-utca 19-ik sz. sajtóház. Értékezhető post. utján, vagy személyesen naponta d. u. 2—4 óráig.

Pincze felszerelési eszközök, bor és sörfejtő szivattyúk, dugaszoló és palaczköltő gépek,

de különösen gazdasági gépek nagy raktára, ugymint
törökbuza morzsolók 35 forinttól kezdve,

Mayer-féle Trieurök,

melyek a konkolyt, bükkönyt és vad zabot tökéletesen kiválasztják
kaphatók kedvező feltételek és jótállás mellett

az első magyar gazdasági gépgyár összpontosított raktár
és gépműhely erdélyországi fióktelepében

(5.)

(23.—45.)

WALSER FERENCZ-nél

Kolozsvártt, bel-monostorutcza 12. szám.

P i a c z i á r a k .

A h e t i v á s á r		Egy hectoliter vagy metermázsá*						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
h e l y e	napja	tiszta buza	olegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Bontheroze	jul. 27	700	600	500	—	400	450	200	80	320	40
Brassó	jul. 23	820	630	600	480	330	515	325	232	234	48
Csik-Szereda	jul. 21	900	—	700	575	375	600	180	100	160	40
Déás	jul. 27	880	760	620	380	340	600	460	100	200	40
Déva	jul. 24	950*	850*	800*	—	328*	620*	300	180	200	36
Erzsébetváros	jul. 31	700	600	450	—	400	400	200	—	250	44
Fogaras	jul. 23	1013*	—	653*	—	320*	667*	250	—	260	42
K.-Fehérvár	jul. 24	1210*	1120*	910*	—	344*	616*	280	100	240	48
Sy.-Sz.-Miklós	jul. 24	1100*	950*	700*	666*	400*	550*	300	100	—	40
Kolozsvár	jul. 29	820	—	550	—	360	460	280	200	300	45
H.-Vásárhely	jul. 29	1020*	850*	930*	640*	182*	560*	300	100	450	44
Nagy-Enyed	jul. 29	960	800	630	—	180	450	440	120	260	44
H.-Székely	jul. 30	800	650	430	—	420	470	210	115	325	48
Ságosvár	jul. 23	750	550	500	—	320	440	180	90	150	44
H.-Sz.-György	jul. 26	240	800	700	405	350	580	310	160	230	44
Sz.-Régen	jul. 29	750	500	512	287	340	400	200	80	220	40
Sz.-udvarhely	jul. 27	1000	750	650	—	425	500	240	60	220	36

*) A csillaggal jelelt árak metermázsára értendők.

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40
krjával számíttatnak.

A hirdetés szövegét
a t. megrendelők minden
külön díj nélkül tot-
szés szerint akarhányszor
változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1—3 1—6 1—12 1—18 1—24 1—30 1—36 1—42 1—52									
	széri. hirdetésnél									
fizetendő forint										
$\frac{1}{16}$ v. egész oldal	7	20	35	65	95	120	140	160	180	210
$\frac{1}{16}$ v. fél „	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105
$\frac{1}{16}$ v. negyed „	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53
$\frac{1}{16}$ v. nyolczad oldal	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27
$\frac{1}{16}$ v. tizenhatod „	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai
és
lapunk t. előfizetői.

25% vagyis egy negyedrészt
engedményben részesülnek
ha hirdetésük beküldésekor
tagsági vagy előfizetői
minőségükre hivat-
koznak.